

Svenska utomlands

Hållbar språklig mångfald med digitala medier?

Monica Bravo Granström¹ & Gisela Håkansson²

¹Pädagogische Hochschule Weingarten, ²Linnéuniversitetet & Lunds universitet

1 Inledning

I dagens globaliserade värld är det ingen ovanlighet att man föds i ett land och sedan flyttar till ett annat land. I sin början för ca 50 år sedan var tvåspråkighetsforskningen ofta inriktad på människor som hade migrerat en gång. Tvåspråkighet¹ betraktades som något temporärt, som ett övergående fenomen, och migranter förutsågs övergå till att använda ett enda språk inom tre till fyra generationer (Fishman, 1972; Flodell, 1986; Hasselmo, 1974; Haugen, 1972).

Det är vanligt att personer som flyttar till andra länder och inte längre har kvar sitt sociala nätverk byter språk till landets majoritetsspråk (Pauwels, 2016). Detta kan innebära förlust (*language attrition*) av ens förstaspråk på grund av att man inte längre använder det lika mycket (Eide & Hjelde, 2023; Håkansson, 1995; Schmid & De Bot, 2004). Detta mönster beskrevs av Haugen redan 1969 som vanligt bland norska invandrarfamiljer i Amerika.

På sikt kan förlusten av ett språk innebära ett språkbyte, så att enspråkigheten i ett minoritetsspråk ersätts av enspråkighet i ett majoritets-

¹ Tidigare talade man om 'tvåspråkighet' som en överordnad term. Idag är det vanligt med 'flerspråkighet'. Ett tecken på detta är att titeln på "The Handbook of Bilingualism" (Bhatia & Ritchie, 2004) ändrades till "The Handbook of Bilingualism and Multilingualism" i den reviderade versionen från 2014. Vi kommer att använda 'flerspråkighet' och inte skilja mellan tvåspråkighet och flerspråkighet.

språk. Studier av språkbruk hos invandrare i Sverige har visat tendenser till en sådan språkbytesprocess (György-Ullholm, 2010; Namei, 2012).

Fishman (1965/2000) föreslog att man skulle analysera vilka domäner som språken användes i för att få fram hur nära det var till ett språkbyte. Han sammanfattade dem i fem domäner: familj, vänskap, religion, utbildning och arbete, vilka definierades utifrån plats, roll-relation och ämne (Spolsky, 1998). Om språket enbart användes som talspråk, och i hemdomänen, var risken större att det skulle försvinna, än om det användes i skrift och i formella sammanhang. Spolskys (2003) modell för *Family Language Policy (FLP)* bygger vidare på detta genom att analysera språkanvändning inom familjen som en central domän. FLP betonar hur språkideologier, språkpraktiker och språkhantering samverkar för att stärka eller försvaga språkets ställning i hemmet. Familjers strategier för att hantera språkanvändning, tillsammans med externa faktorer som påverkar andra domäner, kan därmed bidra till att antingen bromsa eller påskynda ett språkbyte (se även Alarcón Utera & Nieto Moreno de Diezmas, 2023; Curdt-Christiansen & Lanza, 2018).

Den moderna teknologins framsteg innebär en förändring i språkbruk, då den gör att avståndet till resten av världen numera ”aldrig är längre bort än ett tryck på datorns tangentbord” (Norrby, 2014, s. 10). Med hjälp av digitala medier kan man idag behålla kontakten och kommunicera med släkt och vänner dagligen, såväl genom tal som genom skrift, oberoende av var man befinner sig (Curdt-Christiansen & Lanza, 2018; Gharibi & Mirvahedi, 2021; Palviainen & Kedra, 2020; Said, 2021). Ökad tillgänglighet och funktionalitet genom bärbara mobiltelefoner (Madianou, 2012; Miller, 2014) har medfört en genomgripande förändring i villkoren för kommunikation. Man behöver inte befinna sig på samma geografiska plats för att prata med varandra – man kan nå överallt hela tiden. På så sätt kan sociala nätverk bestå även när man flyttar till andra länder.

I den här studien vill vi kartlägga om och hur svenska används hos svenskar som bor utanför Sverige och om och hur de använder sig även av andra språk. Mer specifikt vill vi undersöka:

- Vilka språk används under en vanlig vecka?
- I vilka sammanhang använder man språken?
 - Är det till exempel skillnad på tal och skrift?
 - Vilka språk används med digitala medier?
- Är det viktigt att (eventuella) barn använder svenska?

2 Bakgrund

Sverige är nu ett invandringsland, men fram till 1930 utvandrade fler än de som invandrade. Mellan 1860 och 1930 utvandrade 1,4 miljoner personer, främst till Amerika (Statistiska centralbyrån, 2024).

Flytt mellan olika platser handlar idag inte om vad som hittills har ansetts som traditionell migration, med endast en flytt en gång i livet, utan snarare om transmigration, en mer övergripande form av rörelse eller förflyttning, som ofta involverar komplexa övergångar mellan platser, kulturer eller sammanhang. Det har därför föreslagits att personer som är bosatta i ett land och som behåller kontakt till släktingar och vänner i andra länder ska kallas 'transmigranter' snarare än invandrare (Glick Schiller m.fl., 1995; Pauwels, 2013).

2.1 Svenskar och svenskan i världen

Det är inte helt enkelt att uppskatta hur många svenskar som bor utanför Sverige, eller att hitta en term för dem. En kartläggning som organisationen Svenskar i världen (SVIV) genomförde 2022 visar på att närmare 700 000 svenskar bor utomlands (fler än invånare i Göteborg). Det utvandrar för närvarande årligen ca 50 000 personer från Sverige, främst för studier eller arbete, eller för att återvända till ett tidigare hemland. Termen 'utlandssvensk' är den term som oftast används för denna väldigt heterogena grupp, och så även i denna artikel. Detta är dock inte okontroversiellt, då det är svårt att sätta klara riktlinjer för när man räknas som utlandssvensk (SVIV, 2015). Dessa personer har oftast endast gemensamt att de någon gång har bott i Sverige, deras bakgrund kan annars vara väldigt olika: varifrån i Sverige de kommer, vilken utbildning de har, yrkeserfarenhet eller inte, osv. De bor utomlands några månader eller resten av sitt liv. Många av dessa personer fortsätter dock att ha kvar svenskan i sitt liv. En studie från 2016 (Normén-Younger m.fl, 2016.) visar även på att en majoritet av föräldrarna till utlandssvenska barn (342 deltagare) önskar svensk högstskolebehörighet till sina barn.

De utvandrade personerna lär sig oftast även språket dit de flyttar – en livslång språkinlärnings- och utvecklingsprocess pågår. Detta är också i enlighet med målet för en EU-norm sedan 2008, som rekommenderar att alla EU-medborgare ska kunna kommunicera på tre språk (modersmål, lingua franca och ett grannspråk, Gal, 2012). En tidigare studie (European Commission, 2012) visar att EU-medborgare i majoritet använder sig av två språk (54 %). Tre språk används enligt den studien av 24 % och fyra språk av 10 %.

2.2 Digitala medier i diaspora

Dagens forskning beskriver en annan flerspråkighetssituation än tidigare. Med hjälp av olika digitala medier, som exempelvis Facebook, Snapchat, WhatsApp och videomöten (via till exempel Skype eller Facetime) är det möjligt för personer i diaspora² att hålla kontakt med släkt och vänner (Androutsopoulos & Vold Lexander, 2021; Curdt-Christiansen & Lanza, 2018; Lanza & Svendsen, 2007; Little, 2020; Palviainen & Kedra, 2020). Eftersom man kan kommunicera med människor på andra platser i världen även när man är hemma är det idag svårt att urskilja någon distinktion mellan språk som används i hemmet och språk som används utanför hemmet. Det gör att hemdomänen som diskuterades av Fishman (1965/2000), är svårare att använda. Skillnaden mellan tal- och skriftspråk blir också mera diffus, när man till exempel textar på mobilen och lyssnar på ljudböcker i hörlurar.

Man kan utgå ifrån att de mönster som framkommit i internationell forskning om transmigranter och användningen av digitala medier också finns med i utlandssvenska sammanhang. Med undantag av Börestam (2018) behandlar tidigare studier av utlandssvenskar främst ungdomar i skolmiljö (Håkansson & Norrby, 2014; Norrby & Håkansson, 2010; Rydenväld, 2017), och det är därför angeläget att närmare undersöka språkbruket även utanför denna grupp och miljö.

3 Metod och material

Studien bygger på två olika källor, dels en digital frågeenkät³ (på svenska) med öppna och slutna frågor⁴ om språkbruk och digital kommunikation (n=378), dels djupintervjuer på Zoom (n=10). I samtliga fall handlar det om deltagarnas självrapporter, dvs. de uppskattar hur mycket de använder vilket språk och med vilka medier. I detta bidrag används endast enkät-svaren. Rekryteringen till enkäten skedde via sociala medier (Facebook,

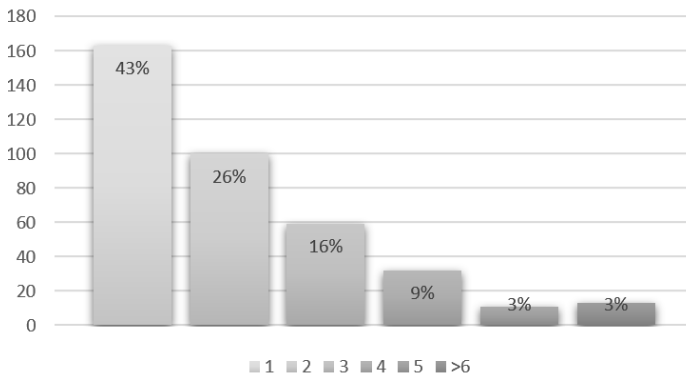
² Begreppet "diaspora" används ofta för att beskriva grupper av migranter som lever i ett annat land än ursprungslandet men som fortfarande har intressen och/eller håller kontakten med ursprungslandet (Olsson, 2016: iii).

³ Deltagarna garanterades anonymitet och uppgifter som skulle kunna knytas till personer, som bostadsort och yrke, har avlägsnats i enlighet med Vetenskapsrådets anvisningar (Vetenskapsrådet, 2024).

⁴ Flera av de slutna frågorna var utformade som Likertskalor, exempelvis: "Hur viktigt är det för dig att behålla det/de språk som du hade med dig innan du bytte land?" Svartalternativen var: "Mycket viktigt", "Viktigt", "Inte så viktigt" och "Inte viktigt alls".

X – tidigare Twitter –, LinkedIn), organisationer för utlandssvenskar, som Svenska som modersmål utomlands (SMUL), Svenskan i Världen (SVIV) och Sverigekontakt, samt ytterligare liknande nätverk.

Enkättagarna är mellan 21 och 83 år, varav majoriteten (60 %) är mellan 41 och 60 år. Huvuddelen av deltagarna (85 %) utgörs av kvinnor. Deltagarna bor i 42 olika länder över hela världen, huvuddelen i Europa (56 %). 57 % har bott i mer än endast ett land utöver Sverige (se Figur 1).



Figur 1. Antal länder deltagarna har bott i utanför Sverige.

Efter insamling av material analyserades det i en kombination av kvalitativ och kvantitativ metodologisk dataanalys med stöd av mjukvaran Maxqda.

4 Resultat

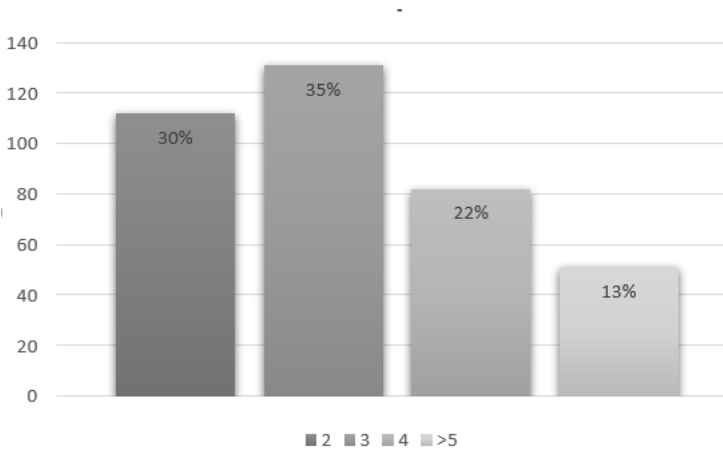
I det här avsnittet redovisar vi studiens resultat utifrån de 378 deltagarnas enkätsvar. Först redovisas vilka språk som deltagarna använder och hur ofta. Sedan går vi in på i vilka sammanhang språken används (tal och skrift, med digitala medier eller inte) för att avsluta med deltagarnas funderingar över om det är viktigt att ge vidare svenskan till (eventuella) barn.

4.1 Hur många och vilka språk använder deltagarna?

De språk som deltagarna i enkäten (n=378, spridda över alla kontinenter) anger sträcker sig över en bredd av 45 olika språk.

Alla deltagare anger att de använder minst två och högst nio under en vanlig vecka. Svenska är alltid ett av dem. Engelska anges av nästan alla

(351 personer), följt av tyska (106 personer). Medelvärde av de använda språken (se Figur 2) uppgår till 3,38 språk per person.



Figur 2. Antal använda språk.

4.2 I vilka sammanhang används språken?

Det finns en påtaglig individuell variation bland deltagarna när det gäller i vilket sammanhang språken används. Av deltagarnas svar framkommer att de flesta främst väljer språk utifrån vilken person de talar med, snarare än utifrån specifika domäner. Samtidigt nämns domäner som arbete och vänskap (två av domänerna i Fishman, 1965) vid flera tillfällen. Detta förhållningssätt illustreras till exempel av följande röster:

- (1) Jag pratar flera olika språk med olika personer, självklart på olika nivåer. (D⁵ 338)
- (2) Jag använder mig av svenska, engelska och franska på samma nivå inom jobb, studier och relationer. (D 137)
- (3) Hemma pratar vi alltid svenska, förutom när vi har gäster. (D 260)

De flesta av deltagarna tar upp vilka språk de använder inom familjen och det vanliga är att det finns flera språk i familjedomänen ("Alla i familjen talar minst tre språk"). Oftast anges olika språk till olika familjemedlemmar. Det typiska är att svenska används när man vänder sig till barnen och något annat språk när man vänder sig till vuxna i familjen:

⁵ D = deltagare.

- (4) Jag använder både italienska och svenska i hemmet (svenska med min dotter och italienska med min sambo). (D 32)

Några deltagare anger att de använder flera språk med barnen, eller att de blandar språken:

- (5) Pratar franska med min man. Pratar franska/svenska med mina barn. (D 245)
- (6) Talar spanska med maken och svenska med mina barn. Mina barn svarar på svenska eller spanska. (D 93)
- (7) Eftersom jag inte har några problem att skifta mellan olika språk under ett pågående samtal, beroende på vem jag vänder mig till (t.ex. svenska till barn, tyska till min hustru, engelska till affärspartner). (D 57)
- (8) Vi blandar också språken inom familjen. (D 100)

Att det ses som naturligt att man blandar språken stämmer överens med svaren på en av frågorna i enkäten, nämligen om språkblandning skulle tyda på dålig språkbehärsknings. Endast ett fåtal (3 %) höll med om det.

Till familjen räknas inte bara kärnfamiljen utan även en utvidgad familj över nationsgränser:

- (9) Svenska med min son samt vänner och familj i Sverige, spanska med min man och med vänner och familj i Spanien. (D 124)

En del av deltagarna har själva vuxit upp med flera språk:

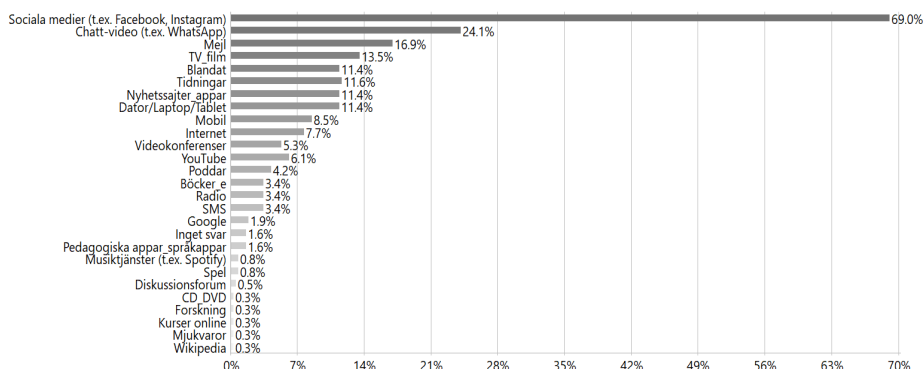
- (10) Född i Sverige med engelsk mamma och norsk pappa. Släkt i Italien, Norge, England, Spanien, Indien. (D 107)
- (11) Jag har alltid pratat flera språk hemma (mamma är fransk, pappa är svensk och de pratar engelska tillsammans), och har bott i flera länder med dessa språk. (D 341)

De flesta av språken används inom en bred variation av kommunikations-sammanhang, både i tal och skrift, i digitala och icke-digitala miljöer, såväl som produktivt (till exempel genom att tala och skriva) och receptivt (till exempel genom att konsumera film och musik).

Vissa språk (såsom bemba, luxemburgska och zulu) används endast muntligt, andra (estniska, gäliska och koreanska) endast i film och musik. Många anger att de använder fler språk när de konsumerar film och musik jämfört med när de kommunicerar muntligt eller skriftligt. Å andra sidan

finns det deltagare som uppger att de behärskar fem till sex språk muntligt, men begränsar sig till svenska och engelska digitalt och för film/musik. Detta visar på den dynamiska och varierade naturen av deltagarnas språkliga färdigheter och användning.

En majoritet (88 %) anger att de använder språken med digitala medier dagligen. Främst är det Facebook och Instagram som används (av en majoritet av deltagarna, 69 %, se Figur 3).



Figur 3. Deltagarnas användning av digitala medier.

Kontakten med släkt och vänner i Sverige sker framför allt digitalt, där är det istället WhatsApp och Messenger som nämns som viktiga verktyg för kommunikationen.

4.3 Uppfattningar om det egna språkbruket och språkbruket hos (eventuella) barn

En överväldigande majoritet (98 % av 378 deltagare) tycker att det är viktigt att bibehålla svenskan. Som främsta skäl anges att språket är en del av deras personlighet och identitet samt att det är avgörande för att hålla kontakten med familj och vänner. Samtidigt upplever en del deltagare kognitiva utmaningar med flerspråkigheten, som sämre språkkunskaper, dels i det nya språket (svårt att bli bra skriftligt), dels i svenskan. Många uttrycker en oro över att tappa svenskan, främst i skrift, eller att det är svårt att hänga med i utvecklingen av språket. Detta anges dock ha blivit lättare med den tekniska utvecklingen de senaste åren, exempelvis D 77 anger:

- (12) Det är lättare nu, eftersom tidningar, nyheter, tv, radio finns tillgängligt på internet. (D 77)

Få (15 %) upplever det eller de nya omgivande språken som starkast. Svenskan är istället fortfarande starkast (53 %), men även sammanhanget, i vilken situation språket används och vilka personer som är närvarande, anges vara viktigt (34 %). Detta ligger i linje med Spolskys modell för *Family Language Policy (FLP)* (2003), där språkbruk styrs av både sociala nätverk och specifika sammanhang. Valet av språk påverkas således inte enbart av enskilda språkideologier, utan också av hur och med vilka språket används i vardagen.

När det gäller deltagarnas språkinlärning framträder en tydlig bild, även om tillvägagångssätten varierar stort. Det är dock uppenbart att informell inlärning spelar en central roll. Att använda språket i en meningsfull social kontext anses vara väldigt viktigt. Endast ett fåtal (16 av totalt 568 uttalanden om språkinlärning) anser att man behöver gå på språkkurs.

Digitala medier används inte endast för språkbevarande utan även för språkutveckling. En majoritet (56 %) anger att de använder digitala medier för språkinlärning och många kan anses som aktiva i *the digital wilds* (informella nätbaserade miljöer i och genom vilka inlärning av språk sker (Sauro & Zourou, 2019)). Med hjälp av olika verktyg (Google translate, Deepl), plattformar (SVT Play, YouTube) och olika tjänster (språkappar som Duolingo, men även Netflix och Spotify anges) navigerar de självständigt i personliga inlärningsvägar. En del känner sig dock osäkra på hur man skulle kunna använda digitala verktyg vid språkbevarande och -utveckling. Vissa påpekar att digitala verktyg inte var tillgängliga när de själva lärde sig språk och reflekterar därför inte över att de, som nya i ett nytt land, ständigt använder sig av just de verktygen för informell språkinlärning i vardagen. De som inte vill lära sig språk med digitala medier betonar att de hellre lär sig i interaktion med andra personer.

98 % av deltagarna svarade att de vill att deras (eventuella) barn ska tala svenska, främst för att kunna prata med andra (66 %) men även på ett mer formellt sätt (skola, universitetsstudier, 32 %).

Olika aktiviteter, som även kan ses i studier av andra migrantgrupper, används för att främja de utlandssvenska barnens svenska, som till exempel att låta barnen åka på läger (Gharibi & Mirvahedi, 2021) eller att ha videomöte (skypa/whatsapp) vid middagen (Said, 2021).

5 Slutsatser och diskussion

Studien undersöker utlandssvenskars språkbruk: vilka språk de använder, i vilka sammanhang, samt betydelsen av digitala medier och barnens svenska. De flesta frågor var öppna, vilket gav en bred men komplex bild.

Svaret på den första frågan, om vilka språk som används, visar att deltagarna i vår studie använder flera språk än EU-medborgaren i allmänhet. Majoriteten har bott i fler än två länder och passar in i bilden på transmigranter. Många är intresserade av språk (vilket kan vara ett skäl till att de deltar i studien) och de vill ofta lära sig flera, samtidigt som bibehållandet av svenskan anses vara viktigt.

Den andra frågan gällde i vilka sammanhang olika språk används och om det var någon skillnad mellan tal och skrift samt användningen av digitala medier. Här visade det sig att deltagarnas sociala nätverk väger tyngre än språkliga domäner som har diskuterats i litteraturen. De väljer språk efter person, snarare än efter domän (Lanza & Svendsen, 2007). Detta antyder att domäner, som Fishman (1965/2000) beskriver dem, inte alltid är tydligt avgränsade. I stället kan de överlappa och förändras, särskilt i digitala miljöer där flera språk används samtidigt och i olika format. En orsak skulle kunna vara att de språk som är inblandade har ett högt värde på den lingvistiska marknaden (Bourdieu, 1991), och man inte ser någon vinst i att göra sig av med dem. En av deltagarna skriver följande om sina båda språk (svenska och engelska):

- (13) Båda språken har samma värde, hierarki och jag behärskar dem lika bra och använder dem lika ofta. Båda språken används i alla olika sammanhang, språk, skrift, akademiskt, fakta, nöje, relationer. (D 211)

Bibehållandet av svenskan kan relateras till Spolskys (2003) modell för *Family Language Policy (FLP)*, där språkideologier spelar en central roll i hur familjer hanterar språk i hemmet. Genom film och musik når de nya kulturer. Deras flerspråkighet förändras under tid, den är inte så stabil som Fishman (1965/2000) ansåg den vara.

De flesta använder språken dagligen med olika digitala medier. Kontakt med släkt och vänner sker främst digitalt, även det en språkantering enligt FLP. Dagens teknik gör det möjligt att interagera med andra personer i olika onlineaktiviteter som kan främja, bland annat, kontakt med personer över hela världen (och på så sätt även bibehållandet av språk), samt även språkinläring av nya språk genom hela livet (Sundqvist, 2022). Digitala medier används inte endast för språkbevarande utan även för språkutveckling, som deltagarna anger har underlättats av den tekniska utvecklingen. Det senare sker dock i något mindre utsträckning med digitala medier då personliga interaktioner anses vara viktiga.

Vår tredje forskningsfråga gällde vikten av att (eventuella) barn lär sig svenska även om de bor i utlandet. Här är en stor samstämmighet och

nästan alla (98 % av deltagarna) tycker att det är viktigt, både för att behålla kontakten med släkten och för möjligheten att studera i Sverige. De allra flesta som har barn uppmuntrar barnen att lära sig svenska (jfr Little, 2020; Palviainen & Kedra, 2020; Said, 2021). Önskan att barnen ska lära sig svenska för att studera i Sverige bekräftar delvis resultaten av Normén-Younger m.fl. (2016) där en majoritet av föräldrarna till utlands-svenska barn önskade svensk högskolebehörighet till sina barn (vilket uppnås genom formell undervisning). Detta understryker även återigen svenskans marknadsvärde.

Baserat på en analys i en kombination av domänteorin och FLP som ram för att förstå hur språkbruk styrs av både interna faktorer (exempelvis uppfattningar) och externa faktorer (exempelvis sociala nätverk och digitala miljöer), visar resultaten att språkinläring och -bevarande inte enbart är en fråga om individuella val. Det formas också av medvetna strategier inom familjen och påverkas av tekniska och sociala resurser. Denna kombination av perspektiv belyser hur språkanvändning inte är statisk utan förändras och anpassas beroende på individuella och strukturella omständigheter.

Sammanfattningsvis anlägger vår studie ett brett perspektiv på språkbruk istället för att fokusera på enskilda språkliga drag, och den är explorativ för att kartlägga komplexa beteenden hos en viss (trans-)migrantgrupp. Ett öppet frågeformat användes för att inte styra svaren och för att inte utesluta möjliga alternativ. Detta har fördelen att deltagarna inte leds till specifika svar men nackdelen att korrelationsanalyser inte kan utföras. Mer statistiskt inriktade studier kan komplettera bilden av utlandssvenskars språkbruk. En begränsning är att deltagarna inte är slumpvis utvalda utan själva valt att delta, vilket kan innebära ett särskilt intresse för språk som inte speglar alla utlandssvenskar. Att deltagarna själva uppskattat sin språkanvändning (självrapportering) är också en begränsning.

Deltagarnas språkbruk visar på en hög anpassningsförmåga, där traditionella domäner (Fishman, 1965/2000) ofta överlappar, särskilt digitalt. Detta överensstämmer med Spolskys (2003) *Family Language Policy (FLP)*, som betonar språkideologier och familjestrategier för språkbevarande. Digitala verktyg underlättar både tillgången till svenskan och interaktion på andra språk, utan tecken på språkbyte (jfr Alarcón Utrera & Nieto Moreno de Diezmas, 2023), även om tester av specifika strukturer inte ingick i vår studie. Samtidigt saknas en mer formell språkdidaktik särskilt anpassad för utlandssvenskar och deras barn. Våra resultat kan ändå inspirera vidare forskning och utveckling av didaktiska strategier för språkinläring- och utveckling i informella såväl som formella inlärningsmiljöer.

Vår studie belyser hur digitalisering, sociala nätverk och (familjebaserade) strategier gemensamt formar och omformar språkbruket hos utlandssvenskar. Trots vissa begränsningar bidrar den till förståelsen av hur språk inte bara överlever utan också anpassas och växer i takt med föränderliga tekniska och sociala förutsättningar. Kombinationen av domänteorin och FLP visar att språkbruket är en dynamisk process, där hållbar flerspråkighet kan ses som resultatet av både individuella och kollektiva ansträngningar. Vår studie visar tydligt att svenskan är mer lättillgänglig på olika nivåer (i tal såväl som i skrift) genom digitala medier än tidigare, vilket gör den till en mer beständig och hållbar del av utlandssvenskars liv.

Litteratur

- Alarcón Utrera, A. B. A., & Nieto Moreno de Diezmas, E. (2023). Speaking in nobody's mother tongue: English immersion at home as a family language policy. *Ampersand*, 11(1), 00135.
<https://doi.org/10.1016/j.amper.2023.100106>
- Androutsopoulos, J., & Vold Lexander, K. (2021). Digital polycentricity and diasporic connectivity: A Norwegian-Senegalese case study. *Journal of Sociolinguistics*, 25(5), 720–736. <https://doi.org/10.1111/josl.12492>
- Bhatia, T. K., & Ritchie, W. C. (Red.). (2004). *The Handbook of Bilingualism*. Blackwell Publishing Ltd.
- Bhatia, T. K., & Ritchie, W. C. (Red.). (2014). *The Handbook of Bilingualism and Multilingualism*. Blackwell Publishing Ltd.
- Börestam, U. (2018). På bowlingen är vi flerspråkiga: Om språkvanor bland äldre nordiska migranter i Spanien. *Skrifter utg av Kungl. Humanistiska Vetenskaps-Samfundet i Uppsala. Årsbok 2017-2018*, 67–91.
- Bourdieu, P. (1991). *Language and Symbolic Power*. Harvard University Press.
- Curdtt-Christiansen, X. L., & Lanza, E. (2018). Language management in multilingual families: Efforts, measures and challenges. *Multilingua*, 37(2), 123–130.
- Eide, K. M., & Hjelde, A. (2023). Linguistic Repertoires: Modeling Variation in Input and Production: A Case Study on American Speakers of Heritage Norwegian. *Languages*, 8(1), 49.
<https://doi.org/10.3390/languages8010049>
- European Commission. (2012). *Special Eurobarometer 386. Europeans and their languages*.
- Fishman, J. A. (1965/2000). Who speaks what language to whom and when? *La linguistique*, 2, 67–88. Även tryckt i Wei, L. (Red.). (2007). *The Bilingualism Reader* (s. 55–70). Routledge.
- Fishman, J. A. (1972). Language Maintenance and Language Shift as a Field of Inquiry: Revisited. I A. S. Dil (Red.), *Language in Sociocultural Change: Essays by Joshua A. Fishman* (s. 76–115). Stanford University Press.

- Flodell, G. (1986). *Misiones-svenska. Språkbevarande och språkpåverkan i en sydamerikansk talgemenskap*. [Doktorsavhandling, Uppsala universitet].
- Gal, S. (2012). Sociolinguistic regimes and the management of “Diversity”. I A. Duchêne & M. Heller (Red.), *Language in late capitalism: Pride and profit* (s. 22–37). Routledge.
- Gharibi, K., & Mirvahedi, S. H. (2021). ‘You are Iranian even if you were born on the moon’: family language policies of the Iranian diaspora in the UK. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 45(148), 1017–1032.
- Glick Schiller, N., Basch, L., & Blanc Szanton, C. (1995). From Immigrant to Transmigrant: Theorizing Transnational Migration. *Anthropological Quarterly*, 68(1), 48–63.
- György Ullholm, K. (2010). *Same Mother Tongue – Different Origins. Implications for language shift and language maintenance amongst Hungarian immigrants and their children in Sweden*. [Doktorsavhandling, Stockholms universitet].
- Hasselmo, N. (1974). *Amerikasvenska. En bok om språkutvecklingen i Svensk-Amerika*. Esselte Studium.
- Haugen, E. (1969). *The Norwegian Language in America: A Study in Bilingual Behavior*. Indiana University Press.
- Haugen, E. (1972). *The Ecology of Language; essays by Einar Haugen. Selected and introduced by Anwar S. Dil*. Stanford University Press.
- Håkansson, G. (1995). Syntax and morphology in language attrition. A study of five bilingual, expatriate Swedes. *International Journal of Applied Linguistics*, 5(2), 153–171.
- Håkansson, G., & Norrby, C. (2014). Ungdomar talar om språk. En folklingvistisk studie. I J. Lindström, S. Henricson, A. Huhtala, P. Kukkonen, H. Lehti-Eklund & C. Lindholm (Red.), *Svenskans beskrivning 33: Förhandlingar vid trettiofjärde sammankomsten för svenskans beskrivning, Helsingfors den 15–17 maj 2013* (s. 151–161). Helsingfors universitet.
- Lanza, E., & Svendsen, B. A. (2007). Tell me who your friends are, and I might be able to tell you what language(s) you speak: Social network analysis, multilingualism, and identity. *International Journal of Bilingualism*, 11(3), 275–300.
- Little, S. (2020). Social media and the use of technology in home language maintenance. I A. C. Schalley & S. A. Eisenchlas (Red.), *Handbook of home language maintenance and development* (s. 257–273). De Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9781501510175-013>
- Madianou, M., & Miller, D. (2012). *Migration and new media: Transnational families and polymedia*. Routledge.
- Namei, S. (2012). *Iranians in Sweden. A Study of Language Maintenance and Shift* (Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk 86).

- Norrby, C. (2014). Svenskan i världen: Globala och lokala perspektiv. I J. Lindström, S. Henricson, A. Huhtala, P. Kukkonen, H. Lehti-Eklund & C. Lindholm (Red.), *Svenskans beskrivning 33: Förhandlingar vid trettiotredje sammankomsten för svenskans beskrivning, Helsingfors den 15–17 maj 2013* (s. 1–15). Helsingfors universitet.
- Norrby, C., & Håkansson, G. (2010). Svenska här och där – ungdomar diskuterar språkbruk. I K. Jóhannesson, I. Larsson, E. Magnusson Petzell, S.-G. Malmgren, L. Rogström & E. Sköldberg (Red.), *Bo 65: Festskrift till Bo Ralph* (s. 269–278) (Meijerbergs arkiv för svensk språkforskning 39).
- Normén-Younger, L., Lund, A., Bravo Granström, M., Ohlsson, A.-L., & Socolovsky, P. (2016). *En enkätstudie om svenskundervisning för utlandssvenska barn. Svenska som modersmål utomlands*. https://www.svenskautomlands.org/2016/07/11/enkat-visar-att-manga-utlandssvenska-foraldrar-onskar-svensk-hogskolebehorighet-for-sina-barn/?fbclid=IwAR20NXWAlFCXPuVRtljdrIonjFxTzWt71NeqMK8GrD_B6-CYqAt3nasPbw
- Palviainen, Å., & Kedra, J. (2020). What's in the family app? Making sense of mediated communication within multilingual families. *Journal of Multilingual Theories and Practices*, 1(1), 89–111.
- Pauwels, A. (2016). *Language Maintenance and Shift*. Cambridge University Press.
- Olsson, E. (2016). *Diaspora – ett begrepp i utveckling: en kunskapsöversikt* (Rapport 2016:4). Delmi: Delegationen för migrationsstudier. <http://delmi.se/upl/files/133677.pdf>
- Rydenvald, M. (2017). *Inflätat och överlappande. Flerspråkighet och språk-användning bland svensktalande ungdomar i Europa*. [Doktors-avhandling, Göteborgs universitet].
- Said, F. F. S. (2021). 'Ba-SKY-aP with her each day at dinner': technology as supporter in the learning and management of home languages. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 42(8), 747–762. <https://doi.org/10.1080/01434632.2020.1759653>
- Sauro, S., & Zourou, K. (2019). What are the digital wilds? *Language Learning & Technology*, 23(1), 1–7.
- Schmid, M. S., & De Bot, K. (2004). Language attrition. I A. Davies & C. Elder (Red.), *The Handbook of Applied Linguistics* (s. 210–234). Blackwell Publishing Ltd.
- Spolsky, B. (1998). *Sociolinguistics*. Oxford University Press.
- Spolsky, B. (2003). *Language Policy*. Cambridge University Press.
- Statistiska centralbyrån. (2024). *Utvandring från Sverige*. <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/utvandring-fran-sverige/>
- Sundqvist, P. (2022). Learning across the lifespan: Age, Language Learning, and Technology. I N. Ziegler & M. González-Lloret (Red.), *The Routledge*

Handbook of Second Language Acquisition and Technology (s. 343–355). Taylor & Francis.

Svenskar i världen. (2015). *Utlandssvenskens själ – identiteten vilar på värdegrunden*.

<https://www.sviv.se/blog/2015/08/utlandssvenskens-sjal-identiteten-vilar-pa-vardegrunden/>

Svenskar i världen. (2022). *Svenskar i världen. Kartläggning 2022*.

www.sviv.se/wp-content/uploads/2022/07/Kartlaggning-2022_Svenskar-i-varlden.pdf

Vetenskapsrådet. (2024). *God forskningssed*.

<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2024-10-02-god-forskningssed-2024.html>